

Βρυξέλλες, 1 Ιουλίου 2019
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2019/0140(NLE)

10831/19
ADD 1

UD 193
OCDE 7
PI 105

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τον Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής
Ημερομηνία Παραλαβής:	1 Ιουλίου 2019
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2019) 294 final - ANNEX
Θέμα:	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της πρότασης για απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της Επιτροπής Δημόσιας Διακυβέρνησης του ΟΟΣΑ και του Συμβουλίου του ΟΟΣΑ σχετικά με το σχέδιο σύστασης για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου – ενίσχυση της διαφάνειας στις ελεύθερες ζώνες

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2019) 294 final - ANNEX.

συνημμ.: COM(2019) 294 final - ANNEX

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 1.7.2019
COM(2019) 294 final

ANNEX

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

πρότασης για απόφαση του Συμβουλίου

**σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο
πλαίσιο της Επιτροπής Δημόσιας Διακυβέρνησης του ΟΟΣΑ και του Συμβουλίου του
ΟΟΣΑ σχετικά με το σχέδιο σύστασης για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου
– ενίσχυση της διαφάνειας στις ελεύθερες ζώνες**

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ

Σύσταση για την αντιμετώπιση του παράνομου εμπορίου – ενίσχυση της διαφάνειας στις ελεύθερες ζώνες

1. Το παρόν έγγραφο περιέχει σχέδιο σύστασης για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου – ενίσχυση της διαφάνειας στις ελεύθερες ζώνες (εφεξής το «σχέδιο σύστασης»), όπως παρατίθεται στο παράρτημα, που καταρτίστηκε μέσω της ειδικής ομάδας για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου¹ (εφεξής «ειδική ομάδα ΚΠΕ»), η οποία αποτελεί επικουρικό όργανο του Υψηλού Επιπέδου Φόρουμ Διαχείρισης Κινδύνου (εφεξής «HLRF») της Επιτροπής Δημόσιας Διακυβέρνησης του ΟΟΣΑ (εφεξής «ΕΔΔ»). Έχει σχεδιαστεί για να συνδράμει τις κυβερνήσεις και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής στη μείωση και την αποτροπή του παράνομου εμπορίου που διεξάγεται μέσω και εντός των ελεύθερων ζωνών.
2. Ο ΟΟΣΑ έχει αναπτύξει εκτεταμένη έρευνα σχετικά με το παράνομο εμπόριο με τη μορφή θεματικών μελετών και συγκρίσεων μεταξύ χωρών, με σκοπό την περαιτέρω κατανόηση και χαρτογράφηση των παράνομων αγορών. Τα πορίσματά του παρέχουν βάση τεκμηρίωσης για την άντληση συμπερασμάτων που τροφοδοτούν πολιτικές διαχείρισης κινδύνου οι οποίες καλύπτουν διάφορους τομείς.
3. Όπως προβλέπεται στο πρόγραμμα εργασιών και προϋπολογισμού της ΕΕΔ για την περίοδο 2017-2018 [GOV/PGC(2016)9/FINAL], ο ΟΟΣΑ, σε συνεργασία με το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), διεξήγαγε εργασίες ανάλυσης των εμπορικών οδών του παράνομου εμπορίου προϊόντων παραποίησης/απομίμησης σε διασυννοριακή βάση, και διαφόρων ειδών παράνομων εμπορευμάτων. Η ανάλυση εντόπισε ορισμένα κενά πολιτικής, ένα εκ των οποίων είναι οι ελεύθερες ζώνες, όπου υπάρχει περιθώριο να ενισχυθούν η εποπτεία και οι πρακτικές επιβολής του νόμου κατά τρόπο ώστε να λαμβάνουν υπόψη τον κίνδυνο. Η δήλωση του Υπουργικού Συμβουλίου του 2017 χαιρέτισε το περαιτέρω έργο της ειδικής ομάδας του ΟΟΣΑ για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου και αναγνώρισε την ανάγκη για διεθνή συνεργασία και εταιρικές σχέσεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς και του παράνομου εμπορίου σε διεθνές επίπεδο².

Σκεπτικό της κατάρτισης του σχεδίου σύστασης

4. Τις τελευταίες δεκαετίες, δημιουργούνται σε πρωτοφανείς ρυθμούς ελεύθερες ζώνες με σκοπό την προσέλκυση καινούριας επιχειρηματικής δραστηριότητας και νέων ξένων επενδύσεων. Στόχος είναι η διευκόλυνση του εμπορίου και της οικονομικής ανάπτυξης με την κατάργηση των δασμών, των ποσοστώσεων και άλλων φόρων και την ελαχιστοποίηση των γραφειοκρατικών απαιτήσεων, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων τελωνειακών διαδικασιών και απαιτήσεων γνωστοποίησης. Το εύρος και η φύση των ελεύθερων ζωνών ποικίλλουν από χώρα σε χώρα, ανάλογα με το καθεστώς και το είδος των δραστηριοτήτων που επιτρέπεται να διεξάγονται σ' αυτές, και έχουν διάφορες ονομασίες, όπως ελεύθερες ζώνες, επιχειρηματικές ζώνες, ελεύθερες βιομηχανικές ζώνες εξαγωγών, ειδικές οικονομικές ζώνες, ζώνες εξωτερικού εμπορίου κ.λπ. Ως αποτέλεσμα της διάδοσής τους στο δυναμικό πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, οι ελεύθερες ζώνες έχουν αποκτήσει κεντρικό ρόλο για την

¹ Η ειδική ομάδα για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου χαρτογραφεί και μετρά τις οικονομικές επιπτώσεις της διασυννοριακής παράνομης εμπορίας όπως η εμπορία προϊόντων παραποίησης/απομίμησης, η εμπορία άγριας πανίδας και χλωρίδας και η εμπορία ανθρώπων.

² Δήλωση του Συμβουλίου Υπουργών του 2017.

άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας για πολλές χώρες και μεγάλους κατασκευαστές.

5. Ωστόσο, αυτές οι εξελίξεις σημειώθηκαν με ταχύτερο ρυθμό απ' αυτό της έγκρισης των προτύπων και των κανονιστικών διατάξεων που διέπουν την αποτελεσματική εποπτεία των δραστηριοτήτων στις ελεύθερες ζώνες σε ορισμένες χώρες. Ως εκ τούτου, τα εγκληματικά δίκτυα έχουν βρει τρόπους ώστε να εκμεταλλεύονται τα εποπτικά κενά σε ορισμένες ελεύθερες ζώνες με σκοπό τη λαθραία διακίνηση ή την εκτροπή παράνομων προϊόντων στην εγχώρια αγορά, τη δημιουργία εγκαταστάσεων παραγωγής λαθραίων προϊόντων και προϊόντων παραποίησης/απομίμησης, τη διαμετακόμιση παράνομων εμπορευμάτων και τη διευκόλυνση της παροχής παράνομων υπηρεσιών. Σε ορισμένες χώρες, οι ελεύθερες ζώνες αντιμετωπίζονται σε κάθε περίπτωση σαν να βρίσκονταν εκτός του τελωνειακού εδάφους της χώρας, με αποτέλεσμα τα εμπορεύματα να εισέρχονται ή να εξέρχονται από τις περιοχές αυτές με ελάχιστους τελωνειακούς ελέγχους. Παρά το γεγονός ότι οι προϋποθέσεις για τη σύσταση των ελεύθερων ζωνών ρυθμίζονται, συχνά δεν διενεργούνται τελωνειακοί έλεγχοι ή παρεμβάσεις, ή η έκτασή τους είναι ανεπαρκής. Ακόμη και όταν η νομοθεσία προβλέπει ρητά ότι οι τελωνειακές αρχές έχουν τη δικαιοδοσία να διενεργούν ελέγχους στις ελεύθερες ζώνες, η επιβολή μπορεί να είναι ανεπαρκής.
6. Πολλές ελεύθερες ζώνες παράγουν οικονομικά οφέλη για τις τοπικές οικονομίες, αλλά υπάρχουν ισχυρά στοιχεία που αποδεικνύουν ότι μέσω αυτών διενεργείται παράνομο εμπόριο, π.χ. σε προϊόντα παραποίησης/απομίμησης, άγρια ζώα και φυτά, όπλα κ.λπ. Η ανάλυση του ΟΟΣΑ διαπιστώνει θετική συσχέτιση μεταξύ του μεγέθους της ελεύθερης ζώνης, από την άποψη της απασχόλησης και των εταιρειών που είναι εγκατεστημένες σ' αυτήν, και της αξίας του παράνομου εμπορίου προϊόντων παραποίησης/απομίμησης. Έχει διαπιστωθεί ότι ορισμένες ελεύθερες ζώνες αποτελούν βασικά σημεία μεταφόρτωσης παράνομων εμπορευμάτων τα οποία έχουν επανασυνσκευαστεί ή επανεπισημανθεί ώστε να αποκρύπτεται η καταγωγή τους και να διεισδύουν στη νόμιμη αλυσίδα εφοδιασμού.
7. Κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου σε υπουργικό επίπεδο το 2017, οι υπουργοί αναγνώρισαν την ανάγκη για διεθνή συνεργασία και εταιρικές σχέσεις για την καταπολέμηση της διεθνούς διαφθοράς και του παράνομου εμπορίου, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της εφαρμογής των υφιστάμενων προτύπων και επικρότησαν τη διενέργεια περαιτέρω εργασιών από τον ΟΟΣΑ σχετικά με το παράνομο εμπόριο, μεταξύ άλλων μέσω της ειδικής ομάδας για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου.
8. Για να αντιμετωπιστούν αυτές οι προκλήσεις και να ανταποκριθεί στην έκκληση των υπουργών, η ειδική ομάδα ΚΠΕ κατήρτισε σχέδιο σύστασης του Συμβουλίου του ΟΟΣΑ με το οποίο προτείνονται μέτρα για την ενίσχυση της διαφάνειας των ελεύθερων ζωνών προκειμένου να περιοριστεί η κατάχρησή τους και να καταστούν λιγότερο ελκυστικές για τις εγκληματικές οργανώσεις που επωφελούνται επί του παρόντος απ' αυτές.
9. Το σχέδιο σύστασης βασίζεται σε έξι έτη αναλύσεων και διαβουλεύσεων με εμπειρογνώμονες στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ, ιδίως μέσω:
10. συνεδριάσεων της ειδικής ομάδας ΚΠΕ σχετικά με τις προκλήσεις ως προς την επιβολή του νόμου που παρουσιάζουν οι ελεύθερες ζώνες σε διάφορες παράνομες αγορές και δύο κοινών εργαστηρίων με διαφορετικούς διακυβερνητικούς οργανισμούς. Το πρώτο εργαστήριο διοργανώθηκε από κοινού με τον Παγκόσμιο

Οργανισμό Τελωνείων (ΠΟΤ) στις Βρυξέλλες τον Νοέμβριο του 2016 και το δεύτερο από κοινού με το EUIPO στο Αλικάντε τον Σεπτέμβριο του 2017.

11. έκθεσης του ΟΟΣΑ με τίτλο «Governance Frameworks to Counter Illicit Trade» («Πλαίσια διακυβέρνησης για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου»), η οποία, μεταξύ άλλων, αντικατοπτρίζει τις γενικές γραμμές των συζητήσεων αυτών³, καθώς και μιας κοινής έκθεσης του ΟΟΣΑ και του EUIPO με τίτλο «Trade in Counterfeit Goods and Free Trade Zones» («Εμπόριο προϊόντων παραποίησης/απομίμησης και ελεύθερες ζώνες»), η οποία δημοσιεύθηκε στα τέλη Μαρτίου 2018⁴ και στην οποία καθορίζονται στατιστικές συσχετίσεις μεταξύ του μεγέθους μιας ελεύθερης ζώνης (όσον αφορά τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σ' αυτήν, των εργαζομένων και της συμβολής στη συνολική αξία των εξαγωγών) και της αξίας των προϊόντων απομίμησης που φθάνουν από μια συγκεκριμένη έννομη τάξη.
12. Η ανάλυση εντοπίζει τις βασικές προκλήσεις που καθιστούν τις ελεύθερες ζώνες εύαλotes στο παράνομο εμπόριο:
 - Το περιβάλλον λειτουργίας των ελεύθερων ζωνών ενδέχεται να μην εσπεύεται κατάλληλα από τις αρχές επιβολής του νόμου, λόγω της συχνής εσφαλμένης αντίληψης ότι οι εταιρείες που είναι εγκατεστημένες μέσα σε μια ελεύθερη ζώνη λειτουργούν, ουσιαστικά, εκτός της δικαιοδοσίας μιας εθνικής επικράτειας. Αυτό οδηγεί στην εσφαλμένη άποψη ότι οι εθνικές αρχές επιβολής του νόμου και τα τελωνεία δεν έχουν αρμοδιότητα πρόσβασης στις υλικές εγκαταστάσεις και στις πληροφορίες σχετικά με τους οικονομικούς φορείς που αναπτύσσουν επιχειρηματική δραστηριότητα στο εσωτερικό των ελεύθερων ζωνών.
 - Ακόμη και σε οικονομίες όπου υπάρχει ορθή κατανόηση της αρμοδιότητας πρόσβασης των τοπικών τελωνείων και άλλων αρχών επιβολής του νόμου σε μια ελεύθερη ζώνη, δεν υπάρχουν αρκετά κίνητρα για την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων και μεταφορτώσεων σ' αυτήν, εκτός εάν υπάρχει σημαντική διαρροή στην εγχώρια αγορά.
13. Είναι εύκολη η εισαγωγή μεγάλου όγκου μετρητών σε μια ελεύθερη ζώνη εάν δηλωθεί ότι τα μετρητά προορίζονται για συναλλαγές λιανικής εντός αυτής, ωστόσο δεν υπάρχει επίσημη διαδικασία επαλήθευσης ώστε να επιβεβαιωθεί ότι θα χρησιμοποιηθούν τελικά σε νόμιμες δραστηριότητες. Επιπλέον, η έλλειψη ενοποίησης των ηλεκτρονικών συστημάτων παρακολούθησης φορτίου στο πλαίσιο των αρμόδιων αρχών εμποδίζει την έγκαιρη ανάλυση των κινδύνων.
14. Παρόλο που ανεπίσημα στοιχεία για την κατάχρηση των ελεύθερων ζωνών με σκοπό τη διεξαγωγή παράνομου εμπορίου έχουν φέρει ορισμένες απ' αυτές στο διεθνές προσκήνιο, παραμένει σχετικά χαμηλή η επίγνωση, σε υψηλό επίπεδο, των κινδύνων που απορρέουν από τις ελεύθερες ζώνες.
15. Οι συνεδριάσεις και οι προβληματισμοί των εμπειρογνομόνων, σε συνδυασμό με τις πρόσφατες δημοσιεύσεις του ΟΟΣΑ για τις ελεύθερες ζώνες και με προηγούμενες εκθέσεις του ΟΟΣΑ⁵, υποστηρίζουν το συμπέρασμα ότι η έλλειψη παρακολούθησης,

³ Governance Frameworks to Counter Illicit Trade (OECD, 2018).

⁴ Trade in Counterfeit Goods and Free Trade Zones: Evidence from recent trends (OECD-EUIPO, 2018).

⁵ Why Do Countries Export Fakes? The Role of Governance Frameworks, Enforcement and Socio-economic Factors (OECD-EUIPO, 2018)· Illicit Trade: Converging Criminal Networks (OECD, 2016).

εποπτείας και διαφάνειας σχετικά με τις δραστηριότητες που διεξάγονται σε πολλές ελεύθερες ζώνες επιτρέπει την παραγωγή, την κυκλοφορία, την αποθήκευση και το λαθρεμπόριο παράνομων εμπορευμάτων. Το βάρος των πορισμάτων αυτών υποστήριξε την έκκληση των υπουργών στη συνεδρίαση του υπουργικού συμβουλίου του ΟΟΣΑ το 2017 για δρομολόγηση συντονισμένης διεθνούς δράσης με στόχο την αύξηση της διαφάνειας στις ελεύθερες ζώνες και, ως εκ τούτου, τη μείωση της χρησιμότητάς τους ως οχημάτων για τη διεξαγωγή παράνομου εμπορίου.

Διαδικασία της κατάρτισης του σχεδίου σύστασης

16. Στη συνεδρίασή του τον Δεκέμβριο του 2017, το HLRF συμφώνησε ότι η ειδική ομάδα έπρεπε να καταρτίσει σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου στο πλαίσιο της αποστολής του ΟΟΣΑ για τον καθορισμό παγκόσμιων προτύπων και τη διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού για την παγκοσμιοποίηση. Στόχος των προτεινόμενων μέτρων είναι να ενισχυθεί η ικανότητα των αρχών επιβολής του νόμου να λαμβάνουν αποτελεσματικά μέτρα και να μειωθεί η ελκυστικότητα των ελεύθερων ζωνών για τους επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται σε εγκληματικές δραστηριότητες.
17. Ένα πρώτο σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου – ενίσχυση της διαφάνειας στις ελεύθερες ζώνες συζητήθηκε και σχολιάστηκε στη συνεδρίαση του Μαρτίου 2018 της ειδικής ομάδας ΚΠΕ [GOV/PGC/HLRF/TFCIT(2018)1], με γραπτές εισηγήσεις από διαβουλεύσεις με την ειδική ομάδα χρηματοοικονομικής δράσης, τον ΠΟΤ και τις γραμματείες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.
18. Η ΕΕΔ ενημερώθηκε σχετικά με τη διαδικασία κατά την 57η συνεδρίασή της στις 12 Απριλίου 2018 και κλήθηκε να σχολιάσει τις επιλογές πολιτικής για την ενίσχυση των πλαισίων διακυβέρνησης με σκοπό την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου, συμπεριλαμβανομένης μιας συμπεριληπτικής διαδικασίας διαβούλευσης. Η ΕΕΔ συμφώνησε επίσης να ανοίξει το σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών σε δημόσια διαβούλευση [GOV/PGC/A(2018)1].
19. Μετά την ενσωμάτωση περαιτέρω παρατηρήσεων στο σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών από το HLRF και την ειδική ομάδα ΚΠΕ, η διαδικτυακή δημόσια διαβούλευση ξεκίνησε στις 8 Ιουλίου 2018 και διήρκεσε μέχρι τις 3 Σεπτεμβρίου 2018. Η διαβούλευση ήταν ανοικτή στη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών και, μεταξύ άλλων, ελήφθησαν παρατηρήσεις από μέλη και μη μέλη του ΟΟΣΑ, από φορείς εκμετάλλευσης ελεύθερων ζωνών, από τις ενώσεις τους, από διαμεσολαβητές (συμπεριλαμβανομένων φορτωτών, πρακτόρων μεταφορών και ταχυμεταφορέων) και από τις βιομηχανίες που είναι εγκατεστημένες σε ελεύθερες ζώνες ή τις χρησιμοποιούν στο πλαίσιο των αλυσίδων εφοδιασμού τους. Πάνω από 200 επιμέρους ενδιαφερόμενα μέρη συμμετείχαν στη δημόσια διαβούλευση και ελήφθησαν σχεδόν 100 σελίδες γραπτών παρατηρήσεων.
20. Επιπλέον, το σχέδιο κατευθυντήριων γραμμών υποβλήθηκε για παρατηρήσεις στην ομάδα εργασίας της επιτροπής εμπορίου στις 18 Ιουνίου 2018 και πραγματοποιήθηκαν εσωτερικές διαβουλεύσεις με τη γραμματεία της επιτροπής οικονομικής πολιτικής, με την επιτροπή εμπορίου, με την ομάδα εργασίας για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στις διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές και το παγκόσμιο φόρουμ για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών (GFTEI). Επιπλέον, ζητήθηκε η γνώμη της γραμματείας της ειδικής ομάδας χρηματοοικονομικής δράσης για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (FATF). Ελήφθησαν πολύτιμα στοιχεία που συνέβαλαν

στο να ενισχυθεί η συνέπεια και η συνάφεια του σχεδίου κατευθυντήριων γραμμών προς ήδη υφιστάμενα μέσα.

21. Μετά την ενσωμάτωση όλων των σχετικών και σημαντικών παρατηρήσεων από τη δημόσια διαβούλευση και τη διαβούλευση με τα άλλα όργανα και τη γραμματεία του ΟΟΣΑ, το αναθεωρημένο σχέδιο διανεμήθηκε εκ νέου στην ειδική ομάδα ΚΠΕ (και το HLRF) ως σχέδιο σύστασης. Σ' αυτό το σημείο, ορισμένες αντιπροσωπείες έθεσαν διάφορα ερωτήματα, μεταξύ άλλων ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος παρακολούθησης ώστε να εξακριβώνεται αν μια ελεύθερη ζώνη συμμορφώνεται με τον κώδικα δεοντολογίας για καθαρές ελεύθερες ζώνες. Τα ερωτήματα αυτά εξετάστηκαν και κατέληξαν στο σχέδιο κειμένου στο παράρτημα, το οποίο δεν περιλαμβάνει ειδική διάταξη για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης, αλλά περιλαμβάνει δήλωση πρόθεσης για την ανάπτυξη σαφούς μέσου για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης εντός ενός έτους από την έγκριση της σύστασης.
22. Το αναθεωρημένο σχέδιο σύστασης παρουσιάζεται, μέσω του παρόντος προσαρτήματος, στην ειδική ομάδα ΚΠΕ για έγκριση και διαβίβαση στο HLRF, και στη συνέχεια θα διαβιβαστεί προς έγκριση στην ΕΕΔ και, εν τέλει, στο Συμβούλιο προς έγκριση, μέσω της εκτελεστικής επιτροπής.

Στόχος και πεδίο εφαρμογής του σχεδίου σύστασης

23. Το σχέδιο σύστασης αποσκοπεί στη διασφάλιση της διαφάνειας στις ελεύθερες ζώνες και εντάσσεται στο πλαίσιο της ευρύτερης προσπάθειας για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου. Το παράνομο εμπόριο έχει ευρείες δυσμενείς οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές ή ακόμη και πολιτικές επιπτώσεις — είναι καταστροφικό για την αειφόρο ανάπτυξη σε συνολικό επίπεδο. Υπονομεύει τη χρηστή διακυβέρνηση, διαβρώνει την εμπιστοσύνη στην κυβέρνηση και το κράτος δικαίου και, δυνητικά, δημιουργεί απειλές για την πολιτική σταθερότητα, καθώς οι οικονομικοί παράγοντες που δραστηριοποιούνται σ' αυτό εκτρέπουν την ανεπιθύμητη προσοχή για να προστατεύσουν το παράνομο μερίδιο αγοράς τους.
24. Ο ευρύτερος στόχος του σχεδίου σύστασης είναι να δημιουργήσει, με την πάροδο του χρόνου, σαφείς προσδοκίες όσον αφορά τις αποτελεσματικές πολιτικές για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου. Στόχος των κοινών προτύπων για την παγκοσμιοποίηση είναι να εξασφαλιστεί ότι τα οφέλη της μπορούν να διαδοθούν πλήρως και να μειωθεί η ζημιά κατά τον βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Αυτό απαιτεί από τις χώρες να συνεργαστούν περαιτέρω και να επενδύσουν στην ανάπτυξη κατάλληλων θεσμικών ικανοτήτων⁶.
25. Το σχέδιο σύστασης καλεί τα μέλη και τα μη μέλη που έχουν προσχωρήσει σ' αυτό (οι προσχωρούντες) να ενθαρρύνουν τις ελεύθερες ζώνες ώστε αυτές να υιοθετήσουν, οικειοθελώς, κώδικα δεοντολογίας για καθαρές ελεύθερες ζώνες (ο οποίος παρατίθεται στο προσάρτημα του σχεδίου σύστασης), με την προϋπόθεση ότι η συμμόρφωση με τις διατάξεις του θα αξιολογείται και θα παρακολουθείται από μηχανισμό (διαγνωστικό εργαλείο) που θα θεσπιστεί εντός ενός έτους από την έγκριση του σχεδίου σύστασης. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ο αντίκτυπος του σχεδίου σύστασης και να προωθηθεί η διαφάνεια με αποτελεσματικό τρόπο, έτσι ώστε οι ελεύθερες ζώνες να εποπτεύουν τους οικονομικούς φορείς που είναι εγκατεστημένοι σ' αυτές και να συνεργάζονται με τις αρμόδιες δημόσιες αρχές. Οι ελεύθερες ζώνες θα πρέπει να ενισχύουν τη διαθεσιμότητα των πληροφοριών που

⁶ *Governance Frameworks to Counter Illicit Trade* (OECD, 2018).

είναι χρήσιμες για τις έρευνες και να διασφαλίζουν τη λογοδοσία και ίσους όρους ανταγωνισμού, με θετικό αποτέλεσμα τη μείωση του παράνομου εμπορίου.

26. Το σχέδιο σύστασης προτείνει μια διττή προσέγγιση, η οποία θα λαμβάνει υπόψη πτυχές που αφορούν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη ως προς τη χρηστή διακυβέρνηση στις ελεύθερες ζώνες, μεταξύ άλλων, τις τελωνειακές αρχές και, κατά περίπτωση, την ευρύτερη κοινότητα επιβολής του νόμου (η οποία μπορεί να περιλαμβάνει τις αρχές που είναι αρμόδιες για τα εγκλήματα κατά του περιβάλλοντος, τις φορολογικές αρχές και άλλες), τις ελεύθερες ζώνες, τους οικονομικούς φορείς των ελεύθερων ζωνών και την κοινωνία των πολιτών.
27. Στόχος του σχεδίου σύστασης είναι η στήριξη των προσχωρούντων και η παροχή χρήσιμης καθοδήγησης για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και τη διαμόρφωση ορθών πρακτικών που σχετίζονται με τη μείωση του παράνομου εμπορίου. Για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη μείωση του παράνομου εμπορίου στις ελεύθερες ζώνες, οι προσχωρούντες θα πρέπει να δεσμευτούν ως προς την ανάληψη δράσεων, καθώς και ως προς τη συνεργασία για αυξημένη παρακολούθηση και μεγαλύτερο έλεγχο των ελεύθερων ζωνών, όταν γίνεται κατάχρησή τους για τη διεξαγωγή παράνομου εμπορίου. Γι' αυτούς τους λόγους, το σχέδιο σύστασης εστιάζεται στις βασικές ανάγκες που προσδιορίζονται συγκεκριμένα από την έρευνα του ΟΟΣΑ, μεταξύ των οποίων:
- η συντονισμένη διεθνής προσπάθεια μεταξύ των εθνικών νομοθετικών αρχών και των αρχών επιβολής του νόμου ώστε να διασφαλίζεται ότι οι αρχές επιβολής του νόμου και οι τελωνειακοί υπάλληλοι διαθέτουν ρητώς τις εξουσίες να διενεργούν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, αποτελεσματικές επιτόπιες έρευνες, εξετάσεις ή επιθεωρήσεις χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση ή δικαστική άδεια, οποτεδήποτε και οπουδήποτε εντός οποιασδήποτε ελεύθερης ζώνης, ώστε να διευκολύνεται η εφαρμογή του δικαίου, των κανονιστικών διατάξεων ή των εντολών πολιτικής που είναι εφαρμοστέα·
 - η διεθνής συνεργασία για τον καθορισμό κινήτρων για τις τοπικές αρχές ώστε να ασκούν μεγαλύτερη επαγρύπνηση και έλεγχο στις ελεύθερες ζώνες, καθώς οι αρνητικοί εξωτερικοί παράγοντες δεν επαρκούν στις εγχώριες αγορές τους για να δοθεί αφορμή για δράσεις μετριασμού των κινδύνων του παράνομου εμπορίου·
 - η δημιουργία πολιτικής βούλησης για την εξεύρεση λύσης ως προς τις προκλήσεις.

Παρακολούθηση της εφαρμογής, της διάδοσης και της προσχώρησης των μη μελών

28. Το σχέδιο σύστασης αναθέτει στην επιτροπή δημόσιας διακυβέρνησης να προβεί στα ακόλουθα:
- να χρησιμοποιεί την ειδική ομάδα για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου ως φόρουμ ανταλλαγής πληροφοριών και διενέργειας αξιολογήσεων από ομοτίμους σε εθελοντική βάση όσον αφορά την εφαρμογή της παρούσας σύστασης· Αυτό μπορεί να λάβει τη μορφή, για παράδειγμα, της κινητοποίησης των ενδιαφερόμενων μερών με σκοπό την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τον κίνδυνο του παράνομου εμπορίου σε συγκεκριμένες ελεύθερες ζώνες, τη διεξαγωγή συζήτησης σχετικά με τη συμμόρφωση με τον κώδικα δεοντολογίας για καθαρές ελεύθερες ζώνες, καθώς και τη σύγκριση εμπειριών και την εξέταση πρακτικών μείωσης και αποτροπής των κινδύνων του παράνομου εμπορίου·

- να δημιουργήσει μηχανισμό (διαγνωστικό εργαλείο) για την αξιολόγηση των επιδόσεων και τη συμμόρφωση των ελεύθερων ζωνών προς τον κώδικα δεοντολογίας για καθαρές ελεύθερες ζώνες. Ο μηχανισμός θα θεσπιστεί μέσω πολυσυμμετοχικής διαδικασίας που θα διεξαχθεί από την ειδική ομάδα ΚΠΕ, υπό την αιγίδα του HLRF και της ΕΕΔ, εντός ενός έτους από την έκδοση της σύστασης·
- να αναπτύξει εργαλειοθήκη για τη στήριξη των προσχωρούντων ως προς την εφαρμογή της σύστασης, μεταξύ άλλων προωθώντας και ενθαρρύνοντας τη συμμόρφωση των ελεύθερων ζωνών με τον κώδικα δεοντολογίας για καθαρές ελεύθερες ζώνες εντός ενός έτους από την έκδοση της σύστασης: μέσω πολυσυμμετοχικής διαδικασίας που θα διεξαχθεί από την ειδική ομάδα ΚΠΕ, υπό την αιγίδα του HLRF και της ΕΕΔ, θα αναπτυχθεί εργαλειοθήκη για τη στήριξη των προσχωρούντων και των ελεύθερων ζωνών ως προς την πρακτική εφαρμογή της σύστασης, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη συμμόρφωση με τον κώδικα δεοντολογίας για καθαρές ελεύθερες ζώνες. Η εν λόγω εργαλειοθήκη θα περιλαμβάνει την ανάπτυξη μοντέλου αξιολόγησης κινδύνου ελεύθερης ζώνης που θα επιτρέπει στις εταιρείες να αξιολογούν την ακεραιότητα και την επάρκεια της χρηστής διακυβέρνησης σε διάφορες ελεύθερες ζώνες με βάση μια σειρά δεικτών αναφοράς. Θα περιλαμβάνει επίσης αρχείο ορθών πρακτικών για τις οποίες θα παρέχονται συγκεκριμένα παραδείγματα, και μπορεί να αναπτυχθούν σταδιακά πλατφόρμες πολυμερούς συνεργασίας για να καλυφθούν τα κενά πολιτικής, διακυβέρνησης και επιβολής της νομοθεσίας·
- να παρακολουθεί την εφαρμογή της παρούσας σύστασης και να υποβάλει σχετική έκθεση στο Συμβούλιο το αργότερο πέντε έτη μετά την έγκρισή της και στη συνέχεια τουλάχιστον ανά δεκαετία: η εν λόγω έκθεση θα αξιολογεί τη συνάφεια και τις επιπτώσεις του σχεδίου σύστασης με σκοπό να διασφαλίζεται ότι θα εξακολουθεί να είναι επίκαιρο, και θα προσδιορίζει τυχόν ανάγκη αναθεώρησης, ανάλογα με την περίπτωση. Η έκθεση θα βασίζεται στις πληροφορίες σχετικά με τις ορθές πρακτικές που θα συγκεντρωθούν κατά την ανάπτυξη της εργαλειοθήκης, στις συζητήσεις στο πλαίσιο της ΕΕΔ και των σχετικών επικουρικών οργάνων της σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου σύστασης, και στις ανταλλαγές μέσω πολυσυμμετοχικών πλατφορμών συνεργασίας που θα δημιουργηθούν για την τροφοδότηση του έργου της ΕΕΔ και των επικουρικών οργάνων της σχετικά με το θέμα αυτό.

29. Το σχέδιο σύστασης καλεί τον Γενικό Γραμματέα και τους προσχωρούντες να προβούν στη διάδοση της σύστασης. Μετά την έγκρισή του, το σχέδιο σύστασης θα είναι διαθέσιμο στη διαδικτυακή συλλογή νομικών πράξεων του ΟΟΣΑ. Φυλλάδιο με το κείμενο του σχεδίου σύστασης, μαζί με σχετικές πληροφορίες, θα είναι προσβάσιμο σε μορφότυπο PDF ώστε να διευκολύνεται η διάδοση της σύστασης. Η Γραμματεία θα διαβιβάσει το σχέδιο σύστασης μέσω συνεδριάσεων των αρμόδιων υπουργείων, κοινοβουλευτικών ομάδων, βιομηχανικών ενώσεων, επαγγελματικών φορέων και δικτύων σχετικών πανεπιστημιακών και εμπειρογνομόνων.
30. Το σχέδιο σύστασης θα είναι ανοικτό για προσχώρηση και σε μη μέλη. Η εν λόγω προσχώρηση θα αποτελεί πολιτική δέσμευση, από τους προσχωρούντες, στις αρχές που διατυπώνονται στο σχέδιο σύστασης. Η προσχώρηση ενδιαφερόμενων μη μελών στο σχέδιο σύστασης θα στείλει το μήνυμα ότι μπορούν να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στην προσπάθεια μείωσης του παράνομου εμπορίου και να συμβάλουν περαιτέρω στη διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο. Τυχόν

προσχωρούντες που δεν είναι μέλη θα συμπεριληφθούν στις δραστηριότητες για τη στήριξη και την παρακολούθηση της εφαρμογής της σύστασης.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ

Σχέδιο σύστασης του Συμβουλίου για την ενίσχυση της διαφάνειας στις ελεύθερες ζώνες

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ το άρθρο 5 παράγραφος β) της σύμβασης για τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, της 14ης Δεκεμβρίου 1960,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ το έγγραφο [Recommendation of the Council to Facilitate Co-operation between Tax and Other Law Enforcement Authorities to Combat Serious Crimes](#) («σύσταση του Συμβουλίου για τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των φορολογικών και άλλων αρχών επιβολής του νόμου για την καταπολέμηση σοβαρών εγκλημάτων») [[OECD/LEGAL/0384](#)].

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ το έγγραφο [Recommendation of the Council on Countering the Illegal Trade of Pesticides](#) («σύσταση του Συμβουλίου για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου φυτοφαρμάκων») [[OECD/LEGAL/0446](#)].

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τις συστάσεις της FATF του 2012, τη συμφωνία του ΠΟΕ του 1994 για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου και τη συμφωνία του ΠΟΕ του 2017 για τη διευκόλυνση του εμπορίου.

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ τις βασικές αρχές των τελωνειακών διαδικασιών και ελέγχων που καθορίζονται στην αναθεωρημένη συνθήκη του Κιότο του ΠΟΤ, στο ειδικό παράρτημα Δ κεφάλαιο 2 (ελεύθερες ζώνες).

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι το παράνομο εμπόριο λειτουργεί στη σκιά της παγκόσμιας οικονομίας και ότι οι διακινητές, που εξελίσσονται ολοένα και περισσότερο, διενεργούν συναλλαγές με βάση διάφορα απαγορευμένα εμπορεύματα και υπηρεσίες, μεταξύ των οποίων προϊόντα παραποίησης/απομίμησης.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι το παράνομο εμπόριο και τα εγκληματικά δίκτυα αποτελούν ολοένα και σοβαρότερο πρόβλημα για την ασφάλεια σε παγκόσμιο επίπεδο και ότι συνιστούν απειλή για τις κοινότητες και τις κοινωνίες στο σύνολό τους, καθώς διευκολύνουν την άσκηση προσοδοφόρων εγκληματικών δραστηριοτήτων, τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και την αύξηση της αστάθειας και της βίας σε παγκόσμιο επίπεδο.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι υφίστανται διάφορα διεθνή πρότυπα για την απαγόρευση ή τη ρύθμιση διαφόρων πτυχών του παράνομου εμπορίου, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων, ναρκωτικών, προϊόντων παραποίησης/απομίμησης, ειδών πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση και αποκτώνται με παράνομο τρόπο, καθώς και της εμπορίας αρχαιοτήτων και συμβατικών όπλων· και για την προώθηση της εφαρμογής νομικών, κανονιστικών και επιχειρησιακών μέτρων για την καταπολέμηση των προσόδων από το παράνομο εμπόριο.

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ την ανάγκη πρόσθετης εναρμονισμένης καθοδήγησης που θα παρέχει στις κυβερνήσεις αποτελεσματικά εργαλεία για τον εντοπισμό, την αποτροπή και τη μείωση του παράνομου εμπορίου, ανεξάρτητα από το εμπόρευμα, σε διάφορες παράνομες αγορές.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ την ανάγκη θέσπισης προδραστικών μέτρων για τη μείωση της προσφοράς και την αποτροπή της ζήτησης παράνομων προϊόντων και υπηρεσιών σε διάφορες παράνομες αγορές.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι οι ελεύθερες ζώνες μπορούν να τονώσουν τη νόμιμη οικονομική ανάπτυξη και να διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο στην επιχειρηματικότητα για πολλές οικονομίες και πρωτοπόρους κατασκευαστές·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι τα πρότυπα, η εποπτεία και άλλοι έλεγχοι που αφορούν τις ελεύθερες ζώνες, αν και έχουν πολλαπλασιαστεί, δεν έχουν καταφέρει να συμβαδίσουν, σε όλες τις περιπτώσεις, με την αύξηση του αριθμού των οικονομικών φορέων και του όγκου του παράνομου εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι, σε ορισμένες ελεύθερες ζώνες, οι αρμόδιες δημόσιες αρχές ενδέχεται να μην έχουν έγκαιρη φυσική πρόσβαση στις εγκαταστάσεις και συχνά αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά τη λήψη πληροφοριών σχετικά με τις δραστηριότητες των οικονομικών φορέων που είναι εγκατεστημένοι εντός της ελεύθερης ζώνης, καθώς και πληροφοριών σχετικά με την κυριότητα των εμπορευμάτων που διαμετακομίζονται ή παράγονται ή συναρμολογούνται εντός της ελεύθερης ζώνης, ακόμη και όταν άλλα συναφή διεθνή πρότυπα απαιτούν απ' αυτές να είναι σε θέση να το πράξουν·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι ορισμένοι οικονομικοί φορείς μπορεί να επωφελούνται από την ανεπαρκή εποπτεία, τον ανεπαρκή έλεγχο και την έλλειψη διαφάνειας στις ελεύθερες ζώνες με σκοπό τη διάπραξη εμπορικής απάτης, την παραβίαση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ), το λαθρεμπόριο, τη διευκόλυνση της διάδοσης όπλων και τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες·

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι παρέχεται η ευκαιρία να καλούνται να λογοδοτήσουν οι αρμόδιες αρχές που συνεργούν με οικονομικούς φορείς οι οποίοι διεξάγουν ή διευκολύνουν το παράνομο εμπόριο που είναι επιβλαβές για τα πρόσωπα, τις επιχειρήσεις και το περιβάλλον, ή που δείχνουν αμέλεια κατά την εποπτεία των εν λόγω οικονομικών φορέων·

Σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής Δημόσιας Διακυβέρνησης:

I. ΣΥΜΦΩΝΕΙ ότι, για τους σκοπούς της παρούσας σύστασης, χρησιμοποιούνται οι ακόλουθοι ορισμοί:

- «ελεύθερη ζώνη»: περιοχή που ορίζεται από χώρα ή έννομη τάξη και εντός της οποίας τα εμπορεύματα δεν υπόκεινται σε εισαγωγικούς ή εξαγωγικούς δασμούς, ή υπόκεινται σε χαμηλότερους εισαγωγικούς ή εξαγωγικούς δασμούς απ' αυτούς που θα επιβάλλονταν εάν τα εν λόγω εμπορεύματα χαρακτηρίζονταν κατάλληλα για θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία κατά την είσοδό τους στην εν λόγω περιοχή. Οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την προσωρινή εναπόθεση ή για καθεστώς τελωνειακής αποταμίευσης δεν θεωρούνται ελεύθερες ζώνες.
- «αρμόδιες αρχές»: σ' αυτές περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες δημόσιες αρχές: υπάλληλοι των αστυνομικών, τελωνειακών, φορολογικών αρχών και αρχών εποπτείας της αγοράς, με αρμοδιότητα για τα οικεία πρόσωπα, τόπους, μεθόδους/διαδικασίες ή εμπορεύματα.

II. ΣΥΝΙΣΤΑ τα μέλη και τα μη μέλη που έχουν προσχωρήσει στη σύσταση (εφεξής «οι προσχωρούντες») **να προωθούν τη διαφάνεια με σκοπό να αποτρέπεται η κατάχρηση των ελεύθερων ζωνών ως διαύλων για τη διεξαγωγή παράνομου εμπορίου.**

Γι' αυτόν τον σκοπό, οι προσχωρούντες θα πρέπει, κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις και δεν δημιουργεί αδικαιολόγητους φραγμούς στο εμπόριο:

1. να διασφαλίζουν ότι το **νομικό πλαίσιο για τις ελεύθερες ζώνες** που είναι εγκατεστημένες στην επικράτειά τους ή που άλλως βρίσκονται υπό τον διοικητικό τους έλεγχο:

- προβλέπει το δικαίωμα των αρμόδιων αρχών να απαιτούν σχετικά στοιχεία, έγγραφα, δείγματα και άλλες πληροφορίες που σχετίζονται με την παραγωγή και την κυκλοφορία των εμπορευμάτων και να διενεργούν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, αυτεπάγγελτους ελέγχους οποτεδήποτε για εμπορεύματα που αποθηκεύονται, κατασκευάζονται ή συσκευάζονται, καθώς και για υπηρεσίες που παρέχονται ή δραστηριότητες που διεξάγονται, εντός των ελεύθερων ζωνών·
 - επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές να προβαίνουν στις κατάλληλες ενέργειες και να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο·
 - εξουσιοδοτεί τις αρμόδιες αρχές να προβαίνουν στην εξέταση εμπορευμάτων πριν από ή κατά την εισαγωγή τους στην ελεύθερη ζώνη ή οποτεδήποτε στη συνέχεια, εάν η εξέταση αυτή κρίνεται απαραίτητη για τη διευκόλυνση της ορθής εφαρμογής οποιουδήποτε νόμου, κανονιστικής διάταξης ή οδηγίας που η αρμόδια αρχή έχει την αρμοδιότητα να επιβάλλει·
 - εξουσιοδοτεί τις αρμόδιες αρχές να επιβάλλουν τις ισχύουσες απαγορεύσεις και περιορισμούς σε δραστηριότητες που ασκούνται εντός των ελεύθερων ζωνών, ανάλογα με τη φύση των σχετικών εμπορευμάτων, τις ανάγκες της τελωνειακής επιτήρησης, ή τις απαιτήσεις ασφάλειας και προστασίας·
 - εξουσιοδοτεί τις αρμόδιες αρχές να απαγορεύουν την άσκηση δραστηριοτήτων σε ελεύθερη ζώνη σε πρόσωπα τα οποία δεν παρέχουν τα απαραίτητα εχέγγυα για την τήρηση των τελωνειακών διατάξεων·
 - απαγορεύει σε νομικά ή φυσικά πρόσωπα που έχουν καταδικαστεί για παράνομες οικονομικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες να δραστηριοποιούνται εντός των ελεύθερων ζωνών·
 - διασφαλίζει ότι τα όρια και τα σημεία εισόδου και εξόδου των ελεύθερων ζωνών υπόκεινται στην εποπτεία των αρμόδιων αρχών·
 - διασφαλίζει ότι τα εμπορεύματα, τα πρόσωπα και τα μέσα μεταφοράς που εισέρχονται και εξέρχονται από τις ελεύθερες ζώνες υπόκεινται σε αποτελεσματικούς ελέγχους·
 - διασφαλίζει ότι οι οικονομικοί φορείς που επιτρέπεται να λειτουργούν εντός των ελεύθερων ζωνών είναι φυσικά εγκατεστημένοι εντός αυτών και ότι κοινοποιούν στις αρμόδιες αρχές την ταυτότητα των πελατών στις δραστηριότητές τους. Όταν ο πελάτης ενεργεί ως αντιπρόσωπος ή εκπρόσωπος, τότε ο οικονομικός φορέας θα πρέπει επίσης να γνωστοποιεί στις αρμόδιες αρχές την ταυτότητα του εντολέα, δηλαδή του προσώπου ή των προσώπων για λογαριασμό των οποίων ενεργεί ο πελάτης.
2. να διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές έχουν πρόσβαση σε **συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα εμπορεύματα που εισέρχονται και εξέρχονται από τις ελεύθερες ζώνες** βάσει της δασμολογικής κατάταξης και των πληροφοριών που προσδιορίζουν τον ιδιοκτήτη ή τους ιδιοκτήτες των εμπορευμάτων·
3. να **συνεργάζονται σε διεθνές επίπεδο για την ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα της επιβολής του νόμου**, και να διαβουλεύονται με τις αρμόδιες αρχές και τους επηρεαζόμενους κλάδους σε έρευνες και άλλες νομικές ή διοικητικές διαδικασίες που αφορούν συγκεκριμένες περιπτώσεις κατάχρησης των ελεύθερων ζωνών σε σχέση με το παράνομο εμπόριο. Αυτό περιλαμβάνει μέσα όπως τα ακόλουθα:

- αυθόρμητη ανταλλαγή πληροφοριών χρηματοοικονομικού και διοικητικού χαρακτήρα αυτεπάγγελτα και κατόπιν αιτήματος, στήριξη της παροχής αποδεικτικών στοιχείων σε δικαστικές διαδικασίες ή διασφάλιση και στήριξη της αποτελεσματικής εποπτείας και ελέγχου των ελεύθερων ζωνών και της πρόληψης της κατάχρησής τους, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο·
 - βελτίωση και τήρηση των υφιστάμενων ρυθμίσεων για τη συνεργασία μεταξύ τελωνείων, όπως απαιτείται μέσω των συμφωνιών αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ τελωνείων, και άλλων διαύλων και πρωτοκόλλων για την ανταλλαγή και κοινοποίηση πληροφοριών στον τομέα της επιβολής του νόμου·
 - συνεργασία και παροχή βοήθειας για την ανάπτυξη και την εφαρμογή πολιτικών και πρακτικών για την αντιμετώπιση του παράνομου εμπορίου στις ελεύθερες ζώνες, συμπεριλαμβανομένης της τεχνικής βοήθειας για την ανταλλαγή και ανάπτυξη βελτιωμένων συστημάτων τήρησης αρχείων από τις αρμόδιες αρχές, τις ελεύθερες ζώνες και τους οικονομικούς φορείς·
4. **να ενισχύσουν την εγχώρια διωπηρεσιακή συνεργασία**, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων αναφοράς υπονοιών παράνομης συμπεριφοράς στις αρμόδιες δημόσιες αρχές, καθώς και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των οργανισμών· και άλλων μηχανισμών συνεργασίας, όπως κοινές έρευνες και κοινά κέντρα συγκέντρωσης πληροφοριών·
 5. **να προωθούν την ευαισθητοποίηση** των αρμόδιων αρχών και των ενδιαφερόμενων μερών του ιδιωτικού τομέα (π.χ. κύριοι διαμεσολαβητές, συμπεριλαμβανομένων των ναυτιλιακών πρακτόρων, των πρακτόρων μεταφορών, των εκτελωνιστών και των εταιρειών εφοδιαστικής) ώστε να κατανοήσουν τους ρόλους και τις ευθύνες που ενέχει η λειτουργία εντός ελεύθερης ζώνης, καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με τις δραστηριότητες εντός ελεύθερης ζώνης·
 6. **να προωθούν τις εταιρικές σχέσεις** μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών για την αντιμετώπιση του παράνομου εμπορίου που προέρχεται από ελεύθερες ζώνες υψηλού κινδύνου, όπως αυτές που δεν έχουν εφαρμόσει τον κώδικα δεοντολογίας για καθαρές ελεύθερες ζώνες, ο οποίος παρατίθεται στο παράρτημα της παρούσας σύστασης και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της. Αυτό περιλαμβάνει προσπάθειες ενθάρρυνσης της επιχειρηματικής κοινότητας που χρησιμοποιεί τις ελεύθερες ζώνες ή που χρηματοδοτεί φορείς εντός ελεύθερης ζώνης, να ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα σε ή να συνεργάζεται με ελεύθερες ζώνες που συμμορφώνονται με τον κώδικα δεοντολογίας για καθαρές ελεύθερες ζώνες·
 7. **να παρακολουθούν** τις δραστηριότητες των ελεύθερων ζωνών και να δημοσιεύουν τους ετήσιους δείκτες που συμβάλλουν στην αξιολόγηση του κινδύνου τους ως προς τη διευκόλυνση του παράνομου εμπορίου·
 8. **να αναπτύξουν συναφείς εκ των προτέρων στατιστικές μη συμμόρφωσης ή επιβολής της νομοθεσίας**, μεταξύ άλλων ως προς δεσμεύσεις και κατασχέσεις στο τελωνείο παράνομων εμπορευμάτων καταγωγής ή προέλευσης από ελεύθερες ζώνες, καθώς και ως προς μέτρα επιβολής που έχουν ήδη ληφθεί όσον αφορά την εν λόγω ελεύθερη ζώνη·
 9. **να διεξάγουν στοχευμένες επιχειρήσεις** όσον αφορά τις αποστολές που προέρχονται από ελεύθερες ζώνες υψηλού κινδύνου, όπως αυτές που δεν εφαρμόζουν τον κώδικα δεοντολογίας για καθαρές ελεύθερες ζώνες·

10. να αξιοποιήσουν σε μεγαλύτερο βαθμό τις υφιστάμενες ή τις νέες διεθνείς συμφωνίες που περιλαμβάνουν διατάξεις για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή ή άλλες μορφές συνεργασίας για την επιβολή της νομοθεσίας, με σκοπό την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου που διεξάγεται μέσω των ελεύθερων ζωνών. Κατά την εφαρμογή των εν λόγω συμφωνιών, οι προσχωρούντες θα πρέπει να ορίζουν τις αρμόδιες αρχές και τα σημεία επαφής τους, προκειμένου να διευκολύνεται η επικοινωνία μεταξύ των αρμόδιων αρχών των μερών των εν λόγω συμφωνιών.

III. ΣΥΝΙΣΤΑ να λάβουν οι προσχωρούντες μέτρα με τα οποία να ενθαρρύνονται οι ελεύθερες ζώνες να εφαρμόζουν τον κώδικα δεοντολογίας για καθαρές ελεύθερες ζώνες. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη διενέργεια αυστηρού ελέγχου στα φορτία που προέρχονται από ελεύθερη ζώνη που δεν εφαρμόζει τον κώδικα δεοντολογίας για καθαρές ελεύθερες ζώνες ή για τα οποία υπάρχουν στοιχεία ότι έχουν διαμετακομιστεί μέσω μιας τέτοιας ελεύθερης ζώνης.

IV. ΣΥΝΙΣΤΑ στους προσχωρούντες να χρησιμοποιούν τις εμπορικές συμφωνίες, κατά περίπτωση, για να ενθαρρύνουν την τήρηση των αρχών για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου στις ελεύθερες ζώνες, οι οποίες περιέχονται στην παρούσα σύσταση.

V. ΚΑΛΕΙ τον Γενικό Γραμματέα και τους προσχωρούντες να προβούν στη διάδοση της παρούσας σύστασης.

VI. ΚΑΛΕΙ τους μη προσχωρούντες να λαμβάνουν υπόψη και να τηρούν την παρούσα σύσταση.

VII. ΑΝΑΘΕΤΕΙ στην Επιτροπή Δημόσιας Διακυβέρνησης, μέσω της ειδικής ομάδας για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου, να προβεί στα ακόλουθα:

- να λειτουργεί ως φόρουμ ανταλλαγής πληροφοριών και διενέργειας αξιολογήσεων από ομοτίμους σε εθελοντική βάση όσον αφορά την εφαρμογή της παρούσας σύστασης·
- να θεσπίσει μηχανισμό για την αξιολόγηση των επιδόσεων και της συμμόρφωσης των ελεύθερων ζωνών με τον κώδικα δεοντολογίας για καθαρές ελεύθερες ζώνες εντός ενός έτους από την έκδοση της σύστασης και να υποβάλει σχετική έκθεση στο Συμβούλιο·
- να αναπτύξει εργαλειοθήκη για τη στήριξη των προσχωρούντων ως προς την εφαρμογή της σύστασης, μεταξύ άλλων προωθώντας και ενθαρρύνοντας τη συμμόρφωση των ελεύθερων ζωνών με τον κώδικα δεοντολογίας για καθαρές ελεύθερες ζώνες, εντός ενός έτους από την έκδοση της σύστασης· και
- να παρακολουθεί την εφαρμογή της παρούσας σύστασης και να υποβάλει σχετική έκθεση στο Συμβούλιο το αργότερο πέντε έτη μετά την έγκρισή της και στη συνέχεια τουλάχιστον ανά δεκαετία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κώδικας δεοντολογίας για καθαρές ελεύθερες ζώνες

Καθαρές ελεύθερες ζώνες είναι οι ελεύθερες ζώνες που:

1. παρέχουν άνευ όρων πρόσβαση στις αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο, με σκοπό την απρόσκοπτη διεξαγωγή αυτεπάγγελτων ελέγχων σχετικά με τους οικονομικούς φορείς, στηρίζοντας τις έρευνες σχετικά με παραβιάσεις των ισχυόντων νόμων και κανονιστικών διατάξεων·
2. ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές πριν από κάθε βιομηχανική και εμπορική δραστηριότητα ή δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών που λαμβάνει χώρα στην ελεύθερη ζώνη·
3. απαγορεύουν, σε φορείς εκμετάλλευσης και πρόσωπα που δεν παρέχουν τα απαραίτητα εχέγγυα για την τήρηση των εν ισχύ τελωνειακών διατάξεων, την άσκηση δραστηριότητας στην ελεύθερη ζώνη·
4. διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς που δραστηριοποιούνται στην ΕΕΖ τηρούν λεπτομερή ψηφιακά αρχεία για όλες τις αποστολές εμπορευμάτων που εισέρχονται και εξέρχονται από τη ζώνη, καθώς και για όλα τα εμπορεύματα και τις υπηρεσίες που παράγονται ή παρέχονται εντός αυτής, τα οποία είναι επαρκή ώστε να γνωρίζουν τι βρίσκεται εντός της ζώνης ανά πάσα στιγμή. Τα ψηφιακά αρχεία θα πρέπει:
 - να τεκμηριώνουν τις εργασίες πώλησης και αγοράς όλων των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών που εισέρχονται και εξέρχονται από την ελεύθερη ζώνη και να παρέχονται στις αρμόδιες αρχές όταν αυτό ζητείται·
 - να καταγράφουν με πληρότητα και ακρίβεια, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, όλες τις εμπορικές συναλλαγές, ώστε να καθίσταται δυνατή η πλήρης λογοδοσία για τα υλικά που χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες παραγωγής και συναρμολόγησης, για τα οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί συμφωνία ως προς τον όγκο και την αξία των εμπορικών συναλλαγών. Τα αρχεία αυτά θα πρέπει:
 - να διατηρούνται για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών·
 - να παρέχονται εγκαίρως στις αρμόδιες αρχές, όταν αυτό ζητείται·
 - να διατηρούνται στον μορφότυπο που απαιτείται από τις αρμόδιες αρχές, ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κατάρτιση προφίλ κινδύνου από την αρμόδια αρχή.
5. διαβιβάζουν εγκαίρως στις αρμόδιες αρχές τα αρχεία και τις πληροφορίες που ζητούνται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και των οποίων η τήρηση επιβάλλεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις τήρησης αρχείων·
6. διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς που δραστηριοποιούνται στην ελεύθερη ζώνη υποχρεούνται να παρέχουν πρόσβαση στα λεπτομερή ψηφιακά τους αρχεία όταν το ζητούν οι αρμόδιες αρχές της έννομης τάξης στην οποία είναι εγκατεστημένη η ζώνη·
7. ορίζουν ειδικό σημείο επαφής με τις απαραίτητες δεξιότητες και πόρους για να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στα εν λόγω αιτήματα για παροχή πληροφοριών από τις αρμόδιες αρχές·

8. παρέχουν κίνητρα για την ηλεκτρονική πληρωμή στο πλαίσιο οποιασδήποτε εμπορικής ή χρηματοπιστωτικής συναλλαγής των οικονομικών φορέων που δραστηριοποιούνται στην ελεύθερη ζώνη και η οποία λαμβάνει χώρα εντός της ελεύθερης ζώνης ή προέρχεται απ' αυτήν, και διασφαλίζουν την ιχνηλασιμότητα των συναλλαγών σε μετρητά·
9. συμμετέχουν στη μάθηση από ομοτίμους και σε διαλόγους με τους προσχωρούντες για την επίλυση των προβλημάτων συμμόρφωσης.